

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра практичної психології та психодіагностики

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«Основи арттерапії»

підготовки Бакалаврів

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «*Основи арттерапії*» підготовки бакалаврів.

Розробник: Магдисюк Людмила Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психодіагностики

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: _____

Ірина ГРИЦЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри практичної психології та психодіагностики

протокол № 1 від 27.08. 2025 р.

Завідувач кафедри: _____ Людмила МАГДИСЮК

© Магдисюк Л. І., 2025 р.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність: С4 Психологія ОПП: Практична психологія Освітній рівень: Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150/ 5		Рік навчання <u>2</u>
ІНДЗ: <u>є</u>		Семестр <u>4</u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год.
		Самостійна робота <u>110</u> год.
	Консультації <u>10</u> год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача:

ППІ Магдисюк Людмила Іванівна

Науковий ступінь кандидат психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада доцент кафедри практичної психології та психодіагностики

Контактна інформація: мобільний телефон +380665201640; електронна адреса

Magdisyuk.Lyudmila@vnu.edu.ua, magdisyukl@ukr.net

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щосереди з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 18. В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис освітнього компонента

Анотація. Силабус вибіркового освітнього компонента «Основи арттерапії» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого рівня. Освітній компонент «Основи арт-терапії», як необхідна складова підготовки майбутніх фахівців, є однією з основних форм практичного застосування професійних можливостей психолога шляхом ознайомлення здобувачів з методами арттерапії, вміння розпізнавати індивідуально-психологічні особливості клієнта; здійснювати психотерапевтичну та консультативну роботу з використанням арттерапевтичних методів

Мета і завдання освітнього компонента: викладання навчальної дисципліни

передбачає ознайомлення студентів з широким колом теоретико-методологічних питань та оволодіння практичними навиками щодо особливостей використання методів арттерапії, їх метою, основними завданнями та предметом вивчення, ознайомлення з терапевтичним потенціалом зображувального мистецтва у лікувально-реабілітаційній роботі та при психологічній корекції в роботі практичного психолога з дітьми та дорослими. Завдання курсу полягає у вивченні сутності психологічної допомоги методами арттерапії, вивчення умов та ситуації, які передбачають застосування методів арттерапії в практиці в роботі з дітьми та дорослими.

Методи роботи

У роботі зі здобувачами використовуються такі основні методи:

- лекція, розповідь, пояснення, бесіда, лабораторний експеримент, наукова дискусія;
- виконання вправ, соціально-психологічний тренінг, рольові ігри;
- бібліографічна робота з систематизації та аналізу літератури, читання та аналіз робіт зарубіжних і вітчизняних авторів, вивчення і аналіз основних нормативних документів, конспектування та аналіз статей;
- підготовка і проведення психологічних консультацій;
- підготовка рефератів, тематичні виступи, написання тез і статей, планування та написання наукових робіт.

4. Структура освітнього компонента

Структура освітнього компонента представляється у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Основи теорії та методології арт-терапії.						
Тема 1. Теоретичні аспекти методів арттерапії.	14	1	2	10	1	
Тема 2. Основні форми арттерапевтичної роботи.	14	1	2	10	1	
Тема 3. Діагностичні можливості арт-терапії.	19	1	2	15	1	
Тема 4. Арттерапевтичний інструментарій та матеріали.	19	1	2	15	1	
Усього за змістовним модулем 1	66	4	8	50	4	
Змістовний модуль 2. Види арт-терапії. Особливості та принципи роботи психолога методами арт-терапії.						
Тема 5. Ізотерапія.	14	1	2	10	1	
Тема 6. Казкотерапія.	14	1	2	10	1	
Тема 7. Метод	14	1	2	10	1	

мандалотерапії.						
Тема 8. Арттехніки роботи з піском, глиною та іншими пластичними матеріалами.	14	1	2	10	1	
Тема 9. Музикотерапія, танцювальна терапія.	14	1	2	10	1	
Тема 10. Лялькотерапія.	14	1	2	10	1	
Усього за змістовним модулем 2	84	6	12	60	6	
Види підсумкових робіт					60	Бал
Контрольна робота						20
ІНДЗ						10
Інше (дискусії, реферат, участь у конференціях, семінарах, вебінарах, курсах)						5
Самостійна робота						5
Всього годин	150	10	20	110	10	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо

**До проведення заняття із ОК залучаються практичні психологи, психологи – практики, випускники*

5. Завдання для самостійного опрацювання:

1. Історія становлення арттерапії.
2. Книга Ірвіна Ялома «Психотерапія».
3. Арттерапія як вид психотерапії.
4. Карл Густав Юнг. Роль арттерапії через призму його теорії.
5. Вимоги до особистості арттерапевта.
6. Інструменти арттерапевта.
7. Кольоротерапія. Значення кольорів.
8. Поняття про проєктивну діагностику.
9. Особливості роботи з проєктивними методиками та їх інтерпретація.
10. Основи підходи до інтерпретацій символів, образів в артпродуктах клієнта (психоаналітичний, типологічний, культуральний, ситуативний, емоційно-рефлексивний).
11. Засоби роботи із проєктивними методиками.

7.ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальна робота здобувача освіти включає виконання індивідуального науково-дослідного завдання (**ІНДЗ**) та індивідуальні заняття з викладачем. ІНДЗ (реферати, розрахунково-графічні роботи, есе, огляд літературних джерел тощо) за умови, коли вони передбачені силабусом, видаються студентам у терміни, визначені закладом вищої освіти, і виконуються студентом самостійно при консультуванні з викладачем.

Індивідуальні заняття організуються в позааудиторний час за окремим графіком у формі консультацій з освітніх компонентів.

Завдання

1. Підготувати презентації із висвітленням питань практичних занять (не менше 30 слайдів).
2. Підготувати майстер-клас із висвітлених питань для самостійного опрацювання.
3. Зробити підбірку відеороликів та фільмів наукового характеру по темах пройденого курсу.
4. Запропонуйте проект інформаційного буклету для психологів-консультантів.
5. Підготувати презентацію на одну із запропонованих тем (30 слайдів):
 - Ізотерапія;
 - Казкотерапія;
 - Лялькотерапія;
 - Музична терапія;
 - Робота з пластичними матеріалами (глина, пластилін);
 - Пісочна терапія;
 - Фототерапія;
 - Тілесно-орієнтована терапія;
 - Танцювальна терапія;
 - Мандалотерапія;
 - Кінезотерапія;
 - Бібліотерапія;
 - Колажування.

8. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти: відвідування занять є обов'язковим. За умови відвідування та якісної підготовки до занять студент може набрати максимальну кількість балів поточного оцінювання. За наявності об'єктивних причин (відрадження, стажування, хвороба тощо) студент може перездати тему курсу, навчатися он-лайн. За бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Списування під час модульних контрольних робіт заборонене.
- Письмові роботи студента обов'язково проходять перевірку на наявність плагіату (допускається не більше 20 % текстових запозичень).
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Етичного кодексу психолога (<http://nsj.gov.ua/files/1448287570%D0%95%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BA%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B0.docx.pdf>);
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне

проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на **практичних (семінарських, індивідуальних), лабораторних заняттях** враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних (семінарських) заняттях; активність при їх обговоренні; результати виконання і захисту лабораторних робіт, експрес-контролю тощо.

Індивідуальна робота здобувача освіти включає виконання індивідуального науково-дослідного завдання (**ІНДЗ**) та індивідуальні заняття з викладачем. ІНДЗ (реферати, розрахунково-графічні роботи, есе, огляд літературних джерел тощо) за умови, коли вони передбачені програмою (силабусом), видаються студентам у терміни, визначені закладом вищої освіти, і виконуються студентом самостійно при консультиванні з викладачем. Індивідуальні заняття організуються в позааудиторний час за окремим графіком у формі консультацій з освітніх компонентів.

Інше (дискусії, реферат) включає: участь у роботі конференцій, семінарів, вебінарів, курсах підвищення кваліфікації, підготовці наукових публікацій, участь в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів

Контрольна робота. Це метод який є поширеною формою перевірки оцінювання знань студентів. Складається вона із сукупності питань і завдань.

Самостійна робота здобувача освіти є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Під час самостійної роботи студент опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, проводить науково-дослідну роботу тощо. Зміст самостійної роботи студента з дисципліни визначається програмою навчальної дисципліни (силабусом), навчально-методичними матеріалами, завданнями та методичними вказівками викладача.

Політика щодо дедайннів та перескладання: Максимально оцінюється робота студента на занятті (за умови успішної відповіді). За наявності об'єктивних причин (відрадження, стажування, хвороба тощо) студент може перездати тему курсу.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

9. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами виконання видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. Семестровий залік виставляється за умови виконання студентом завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. При цьому студент повинен набрати не менше 60 балів.

У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написати підсумковий тест тощо). Якщо формою підсумкового семестрового контролю є залік, то у відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) записується набрана кількість балів.

10. Шкала оцінювання

Освітній компонент складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ (табл. 3).

Таблиця 3

Модуль 1										Модуль 2				Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	Конт. роб.	Інше	Сам. роб.	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10					
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	10	20	5	5	100

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 4

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

11. Рекомендована література та інтернет-ресурси:

1. Арттерапія і війна: контексти і досвід практичної роботи. / за заг. ред. Н. Кальки, Г. Одинцової. [Колективна монографія]. Львів: ЛьвДУВС, 2023. 283с.
2. Дудар О. Формування лідерських якостей студентів засобами арттерапії. *Педагогічні науки*. 2024. № 27(2). С. 6–16.
3. Лесик М., Магдисюк Л. Казкотерапія як метод подолання проявів дезадаптації у дітей молодшого шкільного віку. *Психологічні основи здоров'я, освіти, науки та самореалізації особистості*. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. С. 85-88.
4. Магдисюк Л. І. В. Мистецтво арт-терапії у роботі з дітьми дошкільного віку. *Науковий Вісник МДУ. Серія «Педагогіка та психологія»*, Том 7, № 2, 2021, с. 1-7.
5. Магдисюк Л. І. Діагностика та корекція якості життя особистості методами арттерапії (колаж). *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka* №61 (11/2020): Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour». 2020. S. 54-56.
6. Магдисюк Л. І. Методичні рекомендації до курсу «Арттерапія в роботі з дітьми та дорослими». Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 24 с.
7. Магдисюк Л. І. Особливості шлюбно-сімейних стосунків у залежності від подружнього стажу: діагностика та консультування: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 188 с.

8. Магдисюк Л. І., Грушецька О. В. Психотехнології у роботі з дітьми та дорослими : практикум. навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2025. 188 с.
9. Магдисюк Л. І., Замелюк М. І. Арттерапія в роботі з обдарованими дітьми: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. 192 с.
10. Магдисюк Л. І., Прокопюк І. А. Арт-терапія як засіб розвитку творчого потенціалу в юнацькому віці. *Актуальні проблеми реалізації адаптаційного потенціалу особистості в сучасних умовах життєдіяльності*: Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 96-99.
11. Магдисюк Л. І., Федоренко Р. П., Замелюк М. І. Технології казкотерапії у практиці психологічного консультування дітей та дорослих: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 216 с.
12. Магдисюк Л., Андросюк Л. Теоретико-методологічний аналіз особливостей розвитку емоційного інтелекту у молодших школярів засобами ігрових технологій. *Перспективи та інновації науки*, 2022. Вип. 10.(15). С. 495-503.
13. Магдисюк Л., Хлівна О., Дучимінська Т. Арттерапевтичний підхід в роботі практичного психолога зі страхом майбутнього в осіб похилого віку. *Психолого-педагогічна допомога особистості засобами арттерапії: міжнародна колективна моногр.* Переяслав: Домбровська Я.М., 2020. С.160-173.
14. Назарець А., Магдисюк Л. Нейрографіка як інноваційний метод арттерапії трансформації особистості. *Актуальні проблеми практичної психології у Волинському регіоні*. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. С. 102-105.
15. Нерода Д., Магдисюк Л. Вплив мультфільмів на внутрішню організацію міжособистісних відносин молодшої сім'ї. *Психологічні основи здоров'я, освіти, науки та самореалізації особистості*. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. С. 179-183.
16. Піхоцька В., Магдисюк Л., Патута Б. Особливості використання арттерапевтичних методів у роботі із підлітками. *Психологічні основи здоров'я, освіти, науки та самореалізації особистості*. Луцьк: Вежа-Друк, 2022. С. 140-143.
17. Прокопюк І., Магдисюк Л. Арт-терапія: шлях до самопізнання, самовираження та зцілення. *Психологічні основи здоров'я, освіти, науки та самореалізації особистості*: Луцьк : Вежа-Друк, 2024. С. 125-128.
18. Шкарлатюк К. І., Магдисюк Л. І., Сойко О. В. Казкотерапія як метод психологічної допомоги: методичні рекомендації до курсів «Психотерапія», «Позитивна психотерапія» та «Арттерапія». Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 48 с.
19. Mahdysiuk L. I., Mahdysiuk. D. E.. Development of emotional intelligence of teenagers in the context of personal growth. *Modern educational strategies under the influence of the development of the information society and European integration* : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. P. 315-332.
20. Zamelyuk M., Mahdysiuk L. The Mastery of Art Therapy in Working with Preschool Children. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology»*. 2021. Vol. 7, № 2. P. 79-85.

Курси:

<https://prometheus.org.ua>

12.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Історія розвитку арттерапії.
2. Принципи арттерапії.
3. Вимоги до особистості арттерапевта.
4. Моделі та задачі арт-терапії.

5. Засоби арттерапевта.
6. Структура арт-терапевтичного заняття.
7. Структуровані та неструктуровані види занять.
8. Графічне зображення як невербальне повідомлення для іншого.
9. Психологічні малюнкові тести. Правила роботи.
10. Робота з малюнком.
11. Терапевтична робота та розвиток творчості.
12. Малюнок на задану тему.
13. Спонтанний малюнок.
14. Акватипія.
15. Кольоротерапія, робота зі слуховими та вербальними техніками та тілом.
16. Побудова особистої мандали.
17. Танцювальні психотехніки.
18. Музикотерапія.
19. Ізотерапія.
20. Бібліотерапія.
21. Віршотерапія.
22. Діагностика, психокорекція, консультування в драматерапії, маскотерапії та при роботі із гримом.
23. Особливості роботи з індивідуальними спектаклями за допомогою ляльок.
24. Форми маскотерапії.
25. Механізми подолання психологічних проблем через перенесення проблем на маску.
26. Моніторинг фізичного стану за допомогою кататимних образів на піску.
27. Формування власної легенди «Шлях героя...».
28. Піськове моделювання «Моя історія...».
29. Форми роботи арттерапевта із психосоматичними клієнтами.
30. Психодіагностика засобами проєктивного малювання.
31. Проєктивні малюнкові методи.
32. Символізм кольору.
33. Кольорова карта для арттерапії.
34. Індивідуальна та групова арттерапія.
35. Художні форми роботи і арттерапевтичні вправи в психологічному забезпеченні професійної діяльності психолога практика.
36. Загальні принципи використання природних та синтетичних матеріалів.
37. Створення виробів з природних матеріалів.
38. Види природних та синтетичних матеріалів.
39. Форми, завдання та функції лялькотерапії.
40. Техніки лялькотерапії.
41. Види ляльок для корекційної та розвивальної роботи з дітьми.
42. Історія виникнення піскової арттерапії.
43. Подання інструкції при роботі з піском.
44. Обладнання для роботи з піском. Піднос: форма, колір, розміри. Матеріали: пісок, вода, предмети пісочниці.
45. Типи предметів, які використовуються в пісковій арттерапії.
46. Проєктивна психодіагностика в пісочниці (індивідуальна та групова форми).
47. Символіка відбитків на піску та форм з піску.
48. Покази до застосування групової піскової арттерапії.

49. Психокорекція в пісочниці (індивідуальна та групова форми).
50. Основні способи гри з піском і водою.
51. Робота з глиною, пластиліном. Принципи ліплення.
52. Етапи роботи з глиною для підвищення самооцінки.
53. Стадії роботи з глиною. Знайомство з глиною.
54. Підготовчі етапи у технології ліплення: вимішування глини, розкачування кулі, трансформація кулі в куб, виліплювання дірок в кубі.
55. Прийоми роботи з глиною: занурення рук в глину, стискання, розтягування, витягування, розрив, проколювання, розкачування, прикріплення.